

ECONOMICS AND BANKING POLICY

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10299008>

Yusupova Anjim Tansikbaevna

Nukus Innovation Institute. Assistant of the "Economy and Business" department

ABSTRACT

This research paper aims to examine the relationship between economics and banking policy, the main mechanisms by which banks influence economic activity, and the policies that governments implement to manage financial institutions. By exploring the multifaceted nature of these relationships, this research paper aims to shed light on the importance of sound banking policies in achieving sustainable economic growth and stability.

Key words

economy, globalization, investment, money-credit.

IQTISODIYOT VA BANK SIYOSATI

Jusupova Anjim Tansiqbaevna

Nukus innovatsion instituti. "Iqtisodiyot va biznes" kafedراسi assistenti

ANNOTATSIYA

Bu ilmiy maqola iqtisodiyot va bank siyosati o'rtasidagi munosabatlar, banklar iqtisodiy faoliyatga ta'sir ko'rsatadigan asosiy mexanizmlarni va hukumatlar moliya institutlarini boshqarish bo'yicha amalga oshiradigan siyosatni o'rganishga qaratilgan. Ushbu munosabatlarning ko'p qirrali tabiatini o'rganib, ushbu ilmiy maqola barqaror iqtisodiy o'sish va barqarorlikka erishishda mustahkam bank siyosatining ahamiyatini yoritishga qaratilgan.

Kalit so'zlar

iqtisodiyot, globallashuv, investitsiya, pul-kredit.

АННОТАЦИЯ

Целью данной исследовательской работы является изучение взаимосвязи между экономикой и банковской политикой, основных механизмов, с помощью которых банки влияют на экономическую деятельность, а также политики, которую правительства реализуют для управления финансовыми учреждениями. Исследуя многогранный характер этих отношений, данная исследовательская работа призвана пролить свет на важность разумной

банковской политики для достижения устойчивого экономического роста и стабильности.

Ключевые слова

экономика, глобализация, инвестиции, деньги-кредит.

Bugungi globallashgan iqtisodiyotda moliyaviy tizimlar iqtisodiy o'sish va rivojlanishni ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Iqtisodiyot moliya bozorlaridagi barqarorlikni tartibga solish va saqlash, investitsiyalarni rivojlantirish va resurslarni samarali taqsimlash uchun samarali bank siyosatiga tayanadi. Iqtisodiyotning tovarlar, xizmatlar va kapital oqimi orqali o'zaro bog'liqligi bank siyosati va amaliyotining milliy va xalqaro darajadagi iqtisodiy natijalarga qanday ta'sir qilishini tushunishni talab qiladi.

Har bir davrda, mamlakatlarning iqtisodiyoti va bank sohasidagi siyosatlari ahamiyatga ega bo'lishi mumkin. Iqtisodiyot va bank siyosati, moliyaviy islohotlarni, mamlakatning iqtisodiy ko'rsatkichlarini, moliyaviy tizimning boshqa sohalar bilan o'zaro aloqalarini aniq, barqaror va qo'llanmas ko'rsatish maqsadida amalga oshiriladi.

Bu sohada, mamlakatning iqtisodiyoti, investitsiyalar, ishlab chiqarish, import va eksport, pul moliyaviy tizim, inflatsiya, va xalqaro moliyaviy munosabatlar o'z ichiga olgan jiddiy muammolar muvofiqlashtirilishi kerak. Bank siyosati esa mamlakatning moliyaviy tizimini, valyuta siyosatini, kredit va depositlarni reglamentlash, inflatsiya va ishtirok ijarasi siyosatini belgilashga oid masalalarni o'z ichiga oladi.

Banklar va moliyaviy tashkilotlar xalqaro qurumlar bilan hamkorlikda ishlab chiqilgan bank siyosati, qo'shimcha joylarda moliyaviy rivojlanishni ta'minlashda, kredit mulki, iste'molchilarning kredit tarzi, tijorat valyutasi va xalqaro pul siyosati sohasida birgalikda ishlaydi.

Bu misollar qat'iyat bilan asosiy ko'rsatuvlar va o'zgarishlar mavzusida gaplashishga yo'l tutadi. Ayni paytda, moliyaviy tashkilotlar o'zlarining siyosatlarini o'zgartirishlari, yangi xizmatlarni taklif qilishlari va moliyaviy tizimning ko'rsatkichlarini yanada rivojlantirishlari kerak.

Pul-kredit siyosati iqtisodiy barqarorlikni saqlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Pul-kredit siyosatining asosiy maqsadlaridan biri inflyatsiyani nazorat qilishdir. Foiz stavkalarini sozlash va boshqarish orqali pul massasi, Markaziy banklar iqtisodiyotdagi inflyatsiya darajasiga samarali ta'sir ko'rsatishi mumkin. yuqori inflyatsiya jismoniy shaxslarning xarid qobiliyatini pasaytirishi va iqtisodiy o'sishga putur etkazishi mumkin, past inflyatsiya esa narxlarning barqaror darajasiga imkon beradi va investitsiyalar va iste'molni rag'batlantiradi. Bundan tashqari, pul-kredit siyosati iqtisodiyotning ishlab chiqarish va bandlik darajasiga

ham ta'sir qiladi. Foiz stavkalari va pul massasi ustidan nazorat qilish orqali Markaziy banklar qarz olish xarajatlari va investitsiya qarorlariga ta'sir qilishi mumkin, bu esa o'z navbatida iqtisodiy faoliyat darajasiga ta'sir qilishi mumkin. Barqaror ishlab chiqarishni ta'minlash orqali va bandlik darajasi, pul-kredit siyosati umumiy iqtisodiy barqarorlikni qo'llab-quvvatlaydi. biroq, iqtisodiy barqarorlikka erishishda pul-kredit siyosati vositalarining samaradorligi kafolatlanmaydi, chunki fiskal siyosat, tashqi zarbalar va bozor taxminlari kabi boshqa omillar ham iqtisodiy barqarorlikka ta'sir qilishi mumkin. Shu sababli, Markaziy banklar uchun iqtisodiy sharoitlarni sinchkovlik bilan tahlil qilish va iqtisodiyotda barqarorlikni ta'minlash uchun tegishli pul-kredit siyosati choralari ko'rish muhimdir.

Pul-kredit siyosatining iqtisodiy barqarorlikdagi roli fiskal siyosat, hukumatlar tomonidan amalga oshirilganidek, sezilarli ta'sir ko'rsatishi mumkin. Birinchidan, kengaytirilgan fiskal siyosat orqali hukumatlar soliqlarni pasaytirish va davlat xarajatlarini ko'paytirish orqali yalpi talabni oshirishi mumkin. Bu iste'mol va investitsiyalarni rag'batlantiradi, bu esa iqtisodiy ishlab chiqarish va bandlik stavkalarining oshishiga olib keladi. Bundan tashqari, fiskal siyosat infratuzilma va inson kapitaliga uzoq muddatli investitsiyalarni jalb qilish orqali iqtisodiy o'sishga ta'sir qilishi mumkin. Hukumatlar transport tarmoqlari, ta'lim muassasalari va sog'liqni saqlash muassasalarini rivojlantirishga mablag' ajratishi mumkin, bu esa mahsuldorlikka ijobiy ta'sir ko'rsatadi va innovatsiya. Bundan tashqari, tadqiqot va ishlanmalarga ustuvor ahamiyat beradigan, tadbirkorlikni rag'batlantiradigan va kichik va o'rta korxonalarni qo'llab - quvvatlaydigan fiskal siyosat qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish orqali iqtisodiy o'sishga yordam beradi. biroq, kengaytirilgan fiskal siyosatni fiskal barqarorlikni saqlash choralari bilan muvozanatlash juda muhimdir, chunki ortiqcha defitsit va davlat qarzi qarz olish xarajatlarining oshishiga olib kelishi va kelajakdagi iqtisodiy o'sishga putur yetkazishi mumkin.

Markaziy banklar bank siyosatini shakllantirishda va mamlakat yoki mintaqada moliyaviy barqarorlikni saqlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Markaziy banklarning asosiy vazifalaridan biri bu o'z vakolatlari doirasidagi moliya institutlarini tartibga solish va nazorat qilishdir. Qat'iy qoidalarni amalga oshirish va muntazam tekshiruvlar o'tkazish orqali Markaziy banklar banklarning xavfsiz va sog'lom ishlashini ta'minlaydi va shu bilan moliyaviy inqiroz xavfini kamaytiradi. Ushbu qoidalar omonatchilarni ham, omonatchilarni ham himoya qilishga qaratilgan kapitalning etarliligi, likvidligi va xatarlarni boshqarish amaliyotiga qo'yiladigan talablarni o'z ichiga olishi mumkin bank tizimining umumiy barqarorligi. Bundan tashqari, Markaziy banklar ko'pincha moliyaviy qiyinchiliklar davrida oxirgi chora sifatida qarz beruvchi bo'lib, banklarga favqulodda likvidlikni ta'minlaydi va keng tarqalgan nosozliklarning oldini oladi.

Ushbu chora-tadbirlar orqali Markaziy banklar bank sektorining yaxlitligini ta'minlash va aholining moliya tizimiga bo'lgan ishonchini ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Iqtisodiy faoliyatni shakllantirishda foiz stavkalarining rolining muhim jihatlaridan biri uning iste'mol xarajatlari va investitsiya qarorlariga ta'siridir. Foiz stavkalari bo'lganda kam, qarz olish jismoniy shaxslar va korxonalar uchun arzonlashadi, shuning uchun ularni sotib olish yoki investitsiyalarni moliyalashtirish uchun qarz olishga undaydi. Past foiz stavkalari iste'molchilarga uylar yoki avtomobillar kabi katta chiptalarni sotib olishni moliyalashtirishni yanada qulayroq qiladi, bu esa iste'mol xarajatlarining oshishiga olib keladi. Bundan tashqari, foiz stavkalari past bo'lganda korxonalar o'z faoliyatini kengaytirish yoki yangi texnologiyalarga sarmoya kiritish uchun kredit olish ehtimoli ko'proq. Bu, o'z navbatida, iqtisodiy faoliyatni rag'batlantiradi va oxir-oqibat umumiy ishlab chiqarish va bandlik darajasining oshishiga olib keladi. Aksincha, foiz stavkalari bo'lganda yuqori, qarz olish qimmatroq bo'lib, iste'molchilar va korxonalarni sarf-xarajatlar va investitsiya rejalarini kamaytirishga undaydi. Binobarin, yuqori foiz stavkalari iqtisodiy faoliyatni sekinlashtirishi va umumiy ishlab chiqarish va bandlikning qisqarishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli, Markaziy banklar tomonidan foiz stavkalarini manipulyatsiya qilish iqtisodiy faoliyatga ta'sir qilish va muvozanatli iqtisodiyotni saqlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, iqtisodiyot va bank siyosati bir-biri bilan chambarchas bog'liq va unga chuqur ta'sir ko'rsatishi aniq iqtisodiyotning umumiy faoliyati. Turli nazariy asoslarni tahlil qilish va tarixiy amaliy tadqiqotlarni o'rganish orqali samarali bank siyosati moliyaviy barqarorlikni ta'minlash, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish va ijtimoiy - siyosiy rivojlanishni rivojlantirishda hal qiluvchi rol o'ynashi ayon bo'ladi, shu bilan birga, sog'lom siyosatni amalga oshirish pul-kredit va fiskal omillar o'rtasidagi murakkab o'zaro bog'liqlikni, shuningdek, global moliyaviy landshaftning dinamik tabiatini chuqur tushunishni talab qilishini tan olish muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- Federal rezerv gubernatorlarining Bd S. Federal rezerv tizimining maqsadi va vazifalari. Federal rezerv tizimi Boshqaruvchilar kengashi, biznes uchun kitoblar, 1/1/2002

- Ulrich Thiessen. Fiskal siyosatning iqtisodiy o'sishga ta'siri. O'tish mamlakatlar uchun tahlil va imkoniyatlari, Nomos, 1/1/2007

-Alan Marin. Iqtisodiyotdagi muhim o'qishlar. Shoul Estrin, Avliyo Martin matbuoti, 1/1/1995